

Tự lực chuyển đổi cây trồng để vươn lên làm giàu

Với ý thức tự lực vươn lên, cùng sự năng động, nhiều đoàn viên, thanh niên xã Quảng Ngãi, huyện Cát Tiên đã mạnh dạn trồng cây dâu tằm thay thế cây mía hiệu quả thấp. Nhờ vậy, 2 năm trở lại đây, mỗi ha dâu tằm mang lại nguồn thu nhập ổn định từ 200-250 triệu đồng/năm cho các hộ dân.

Trước đây, trong tổng số 500 ha đất sản xuất nông nghiệp của xã Quảng Ngãi, người dân canh tác 2 loại cây trồng chính là lúa (gần 300 ha) và mía (hơn 100 ha), còn lại trồng bắp và khoai mì. Trong khi cây lúa luôn phát triển ổn định, năng suất tăng dần theo thời gian nhờ cơ giới hóa, sử dụng các giống lúa mới, năng suất cao vào sản xuất thì cây mía ngày càng thoái hóa, năng suất thấp, giá sụt giảm liên tục khiến đời sống của người trồng mía gặp nhiều khó khăn. Nhận thấy cây mía không thể "trụ vững" trên vùng đất này, năm 2016, xã Quảng Ngãi có chủ trương đưa cây dâu tằm vào trồng thay thế cây mía để phát triển nghề trồng dâu nuôi tằm. Sau gần 3 năm triển khai, đến nay, toàn xã đã có gần 50 hộ dân, trong đó 20 hộ là đoàn viên, thanh niên đã chuyển đổi từ trồng mía sang trồng dâu nuôi tằm với khoảng 40 ha.

Vườn dâu xanh tốt của anh Nguyễn Văn Hải

Anh Nguyễn Văn Hải (31 tuổi, ngụ tại thôn 2, xã Quảng Ngãi), một trong những người tiên phong đưa cây dâu tằm trồng thay thế cây mía, cho biết: "Gia đình tôi có 2 ha đất sản xuất nông nghiệp, với hàng chục năm độc canh cây mía nhưng giống mía ngày càng thoái hóa, năng suất thấp, giá cả lại bắp bênh, chủ yếu phụ thuộc vào thương lái nên làm cả năm cũng chỉ lãi được 10-15 triệu đồng/ha. Vì vậy, tôi đã thử nghiệm chuyển đổi 3 sào đất mía sang trồng dâu; đồng thời, tìm đến các huyện Đạ Tẻh, Đạ Huoai để học hỏi kinh nghiệm trồng dâu nuôi tằm. Ban đầu, với 3 sào dâu, mỗi tháng nuôi được 1 hộp tằm, sau khi xuất bán thu lãi hơn 6 triệu đồng. Nhận thấy trồng dâu nuôi tằm mang lại hiệu quả kinh tế tốt hơn trồng mía, gia đình đã chủ động chuyển đổi tất cả 2 ha đất trồng mía sang trồng dâu nuôi tằm. Hiện, mỗi tháng, nghề trồng dâu nuôi tằm mang lại cho gia đình nguồn thu nhập ổn định từ 25-30 triệu đồng".

Cùng với anh Hải, anh Vũ Văn Tiến (28 tuổi, ngụ thôn 2, xã Quảng Ngãi) cũng là một trong những thanh niên tiêu biểu quyết chí vươn lên làm giàu trên mảnh đất quê hương. Đầu năm 2018, anh Tiến đã chuyển đổi hơn 2 ha đất trồng mía của gia đình sang trồng cây dâu tam bội; đồng thời, đầu tư hơn 150 triệu đồng xây nhà nuôi tằm, mua sắm hàng chục bộ né gỗ để phát triển nghề trồng dâu nuôi tằm. Anh Tiến cho biết: "Lúa tằm đầu tiên gia đình tôi thu được hơn 2 tạ kén, tương đương hơn 25 triệu đồng. Trước đây, tôi cũng nghĩ như nhiều thanh niên khác là phải tìm cách thoát ly khỏi nghề nông cho đỡ khổ; nhưng giờ nghĩ lại, đất đai có sẵn, chỉ cần mình có quyết tâm tự lực vươn lên, ham học hỏi thì việc gì cũng sẽ thành công, kể cả việc làm giàu".

Ngoài cây dâu, hiện nay, nhiều người dân mà đặc biệt là các bạn trẻ ở xã Quảng Ngãi đã mạnh dạn đưa nhiều cây ăn quả như bưởi da xanh, sầu riêng, măng cụt vào trồng để phát triển kinh tế. Hiện tại, toàn xã Quảng Ngãi đã có hơn 30 ha cây ăn quả phát triển tốt và hứa hẹn sẽ mang lại nguồn thu nhập cao cho bà con nông dân.

Ông Nguyễn Văn Khởi, Chủ tịch UBND xã Quảng Ngãi cho hay: "Sau gần 3 năm đưa cây dâu vào trồng thay thế cây mía, đến nay, có thể khẳng định về cơ bản nghề trồng dâu nuôi tằm đã "gỡ" khó cho người dân địa phương và mang lại nguồn thu nhập từ 200-250 triệu đồng/ha/năm. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, đa phần người dân mới tiếp cận với nghề nên còn gặp nhiều khó khăn, thách thức. Hiện, toàn xã còn hơn 70 ha đất trồng mía có thể chuyển đổi sang trồng dâu và các loại cây ăn quả nhưng do thiếu kinh nghiệm, chưa tiếp cận được với quy trình kỹ thuật nên nhiều hộ dân chưa thực sự mạnh dạn chuyển đổi để phát triển nghề".

Theo ông Khởi, trong thời gian tới, địa phương sẽ đề xuất UBND huyện xem xét và mở các lớp tập huấn chuyển giao khoa học, quy trình kỹ thuật về nuôi, chăm sóc tằm; đồng thời, thực hiện các cơ chế ưu đãi như: tạo điều kiện cho người dân vay vốn; cung ứng các giống tằm có năng suất, chất lượng tốt để bà con yên tâm chuyển đổi diện tích mía còn lại sang trồng dâu nuôi tằm góp phần phát triển kinh tế, ổn định cuộc sống.

Theo Báo Lâm Đồng

SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ TỈNH LÂM ĐỒNG

36 Trần Phú - Đà Lạt - ĐT: 02633.833163 - Email: trungtamthongtin@lamdongdost.gov.vn

Bản tin

Khoa học Công nghệ phục vụ Nông nghiệp, Nông thôn

THÔNG TIN - PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

SỐ 09/2018

Bọ xít muỗi hại cà phê ở Lạc Dương

Lâm Đồng hiện đang canh tác 173.872 ha cà phê, trong đó, 15.928 ha cà phê chè, tập trung chủ yếu tại thành phố Đà Lạt, huyện Lạc Dương và các vùng phụ cận.

Từ nửa đầu tháng 3/2018 đến nay, do mưa dầm trên diện rộng, bọ xít muỗi bắt đầu gây hại nhưng nông dân chưa chủ động phun thuốc bảo vệ thực vật để phòng trừ dịch hại kịp thời và hiệu quả. Từ ngày 10-13/8/2018, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Lâm Đồng đã phối hợp với Trung tâm Nông nghiệp huyện Lạc Dương tiến hành kiểm tra tình hình bọ xít muỗi gây hại cà phê chè trên địa bàn huyện. Qua kiểm tra, mức độ bọ xít muỗi gây hại đã lây lan sang diện rộng. Hiện nay, toàn huyện có 3.370,1 ha nhiễm bọ xít muỗi, trong đó, 790,97 ha nhiễm nặng; 1.424,98 ha nhiễm trung bình; 1.154,2 ha nhiễm nhẹ. Tỷ lệ hại trung bình từ 21,1-40,7%, trong đó có những điểm cục bộ 60,5-74,1% như các xã Đưng K'Nớh, Đạ Nhim.

Nguyên nhân

- Điều kiện thời tiết diễn biến phức tạp, nhiệt độ trung bình 18-20°C, mưa nhiều, độ ẩm cao từ 80-95% kéo dài, thuận lợi cho cây cà phê phát triển chồi, lá non tạo nguồn thức ăn thích hợp cho bọ xít muỗi phát triển và gây hại.
- Việc tỉa cành, tạo tán, phát quang bụi rậm, dọn sạch cỏ dại quanh vườn cà phê ít được nông dân quan tâm.
- Chưa chủ động áp dụng các biện pháp hóa học để phòng trừ.
- Bọ xít muỗi là dịch hại dễ di chuyển nhưng nông dân chủ yếu phòng trừ riêng lẻ nên hiệu quả thấp. Một số hộ đã phun từ 3-5 lần nhưng vẫn bị thiệt hại nặng do các hộ xung quanh không phòng trừ.

Để chủ động phòng, chống bọ xít muỗi, bảo vệ năng suất cà phê chè niên vụ 2018 và duy trì, giữ vững thương hiệu cà phê chè của tỉnh, cần thường xuyên thăm vườn và thực hiện một số biện pháp phòng trừ sau:

- Cắt tỉa cành tăm, cành vô hiệu; các chồi, đọt non đã bị bọ xít muỗi đẻ trứng, gây hại. Thường xuyên tỉa cành, tạo tán giúp vườn cà phê thông thoáng, không quá ẩm thấp.
- Vệ sinh đồng ruộng, làm sạch cỏ dại trong vườn, phát quang bụi rậm, thu gom tàn dư cây trồng, đốt hun khói để xua đuổi bọ xít muỗi vào buổi chiều.
- Bón phân đầy đủ, cân đối, hạn chế bón quá nhiều đạm, tăng cường bón thêm Kali vào thời kỳ bọ xít muỗi phát triển mạnh.
- Biện pháp hóa học: hiện nay, bọ xít muỗi đang phát triển và gây hại mạnh, nông dân cần chủ động phòng trừ đồng loạt, tập trung từ 2-3 lần, mỗi lần cách nhau 7-10 ngày, luân phiên sử dụng các hoạt chất sau:
 - + Supertac 500 EC (Alpha-cypermethrin + Chlopyrifos Ethyl) hoặc Victory 585 EC (Cypermethrin 55 g/lít + Chlorpyrifos ethyl 530 g/lít), nồng độ 0,18%, lượng nước thuốc 1.000 lít/ha.
 - + Có thể sử dụng một số loại thuốc đã được đăng ký phòng trừ bọ xít muỗi gây hại trên cây tiêu, điều để phòng trừ như Alpha-cypermethrin (FM-Tox 25 EC, Motox 5 EC); Cypermethrin (Cyperan 5 EC, Tungrin 25 EC...); Permethrin (Crymerin 100 EC, Permecide 50 EC). Cần chú ý phun trừ bọ xít muỗi cư trú trong các bụi rậm, tán cây xung quanh vườn cà phê.

Lưu ý: phun theo liều lượng khuyến cáo và tiến hành phun đồng loạt trên diện rộng, từ bìa rừng trở vào, xung quanh vườn từ ngoài vào trong theo hình xoáy tròn ốc và phun ướt đều trên toàn bộ tán cây, đảm bảo bao vây không cho bọ xít muỗi phát tán ra xung quanh để hạn chế lây lan. Để nâng cao hiệu quả của việc sử dụng thuốc, cần tiến hành cắt tỉa cành, chồi vô hiệu trước khi phun thuốc.

Theo Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ Thực vật Lâm Đồng

Kỹ thuật sản xuất chế phẩm thảo mộc trừ sâu, bệnh

Xây dựng quy trình sản xuất thuốc trừ sâu, bệnh có nguồn gốc thực vật nhằm giảm thiểu, tiến đến loại bỏ việc sử dụng thuốc trừ sâu, bệnh có nguồn gốc hóa học, độc hại đối với con người, nông sản và môi trường; đảm bảo nông sản an toàn, đáp ứng các yêu cầu về chất lượng, hướng đến sản phẩm theo tiêu chuẩn hữu cơ.

Chế phẩm có nguồn gốc thực vật có cơ chế tác động lên côn trùng gây hại bằng cách tiếp xúc qua da, xông hơi qua đường hô hấp, vị độc qua miệng, thấm sâu, nội hấp hay lưu dẫn; ngoài ra còn gây ngán ăn, xua đuổi, ngăn côn trùng lột xác, giảm khả năng sinh sản của côn trùng.

Ở nước ta, rất nhiều loài thực vật đã được phát hiện và đưa vào sử dụng như một loại thuốc trừ sâu thảo mộc. Do đó, việc xây dựng quy trình pha chế và sử dụng thuốc thảo mộc trừ sâu, bệnh hại trên cây trồng nói chung và trên sâu, bệnh hại rau nói riêng có ý nghĩa quan trọng trong sản xuất rau an toàn và chất lượng theo hướng hữu cơ.

Ưu điểm: người nông dân có thể chủ động pha chế thuốc trừ sâu, bệnh bằng các loại thảo mộc như tỏi, ớt, gừng, hành, nghệ... để phòng trừ hiệu quả một số loại sâu, bệnh trên cây rau; sử dụng thuốc trừ sâu, bệnh được chiết xuất từ thảo mộc để giảm sâu hại, chi phí thuốc trừ sâu, bệnh giảm 40-50%, đặc biệt, phù hợp với những vùng sản xuất rau theo hướng hữu cơ, an toàn.

1. Một số quy trình sản xuất và sử dụng chế phẩm thảo mộc trừ sâu, bệnh

Nguyên vật liệu, dụng cụ	Phương pháp tạo chế phẩm	Đối tượng phòng trừ	Hướng dẫn sử dụng
Chiết xuất từ củ tỏi			
<ul style="list-style-type: none"> - Nguyên liệu: 85 g tỏi băm nhỏ; 50 ml dầu khoáng sản (dầu hỏa hoặc dầu thực vật); 10 ml xà phòng; 950 ml nước lọc. - Dụng cụ chứa thuốc: chai nhựa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Thêm tỏi vào dầu khoáng sản, để hỗn hợp lắng trong 24 giờ, thêm nước, xà phòng và khuấy đều. - Cho dung dịch vào chai. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sâu khoang, bọ trĩ. - Bệnh mốc sương; thối quả, cây con; đốm đen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pha loãng 1 phần dung dịch chiết với 19 phần nước (ví dụ: pha 50 ml dung dịch chiết xuất vào 950 ml nước). - Lắc kỹ dung dịch trước khi phun. - Phun triệt để trên cây trồng bị nhiễm khuẩn hoặc sâu hại; sử dụng tốt nhất vào buổi sáng sớm. - Liều lượng và nồng độ: tùy vào diện tích cây trồng, mức độ gây hại của dịch hại.
Chiết xuất từ ớt			
<ul style="list-style-type: none"> - Nguyên liệu: 4 ly nhỏ ớt chín hoặc 5 ly nhỏ hạt ớt; 30 g xà phòng. - Dụng cụ: nồi nấu, rây lọc, dụng cụ chứa thuốc (chai nhựa). 	<ul style="list-style-type: none"> - Luộc chín ớt trái hoặc hạt ớt trong 15-20 phút; thêm 3 lít nước; để nguội rồi lọc bỏ bã. - Thêm xà phòng vào dung dịch. - Khuấy đều hỗn hợp. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sâu bộ Cánh vảy. - Rệp sáp. 	<ul style="list-style-type: none"> - Phun trên các cây có triệu chứng bị nhiễm sâu, bệnh hại. - Liều lượng và nồng độ: tùy vào diện tích cây trồng, mức độ gây hại của dịch hại.
Chiết xuất từ gừng, tỏi, ớt			
<ul style="list-style-type: none"> - Nguyên liệu: 25 g gừng, 50 g tỏi, 25 g ớt xanh; 10 ml dầu hỏa, 12 ml xà phòng, 3 lít nước. - Dụng cụ: máy xay, xô/chậu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ngâm tỏi trong dầu hỏa qua đêm. - Xay nhuyễn ớt, gừng thành dạng nhão. - Trộn tất cả các thành phần vào nước, thêm xà phòng. - Lọc các chiết xuất. - Khuấy đều hỗn hợp. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rầy mềm, sâu đục quả, ruồi đục lá, bọ phấn. 	<ul style="list-style-type: none"> - Phun kỹ và đều khắp các cây bị nhiễm khuẩn. - Liều lượng sử dụng cho 1 ha: 2,5 kg tỏi + 1,25 kg gừng + 2,5 kg ớt xanh.

Chiết xuất từ hành củ			
<ul style="list-style-type: none"> - Nguyên liệu: 85 g hành củ, 50 ml dầu hỏa, 10 ml xà phòng, 450 ml nước lọc. - Chai đựng. 	<ul style="list-style-type: none"> - Cho hành củ băm nhỏ vào dầu hỏa; để lắng hỗn hợp trong 24 giờ. - Thêm nước, xà phòng rồi khuấy đều. - Chứa dung dịch chiết xuất trong chai. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bọ phấn. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pha loãng 1 phần dung dịch chiết với 19 phần nước (ví dụ: pha 50 ml dung dịch chiết với 950 ml nước). - Lắc kỹ dung dịch trước khi phun. - Phun triệt để trên cây và bộ phận bị nhiễm; sử dụng tốt nhất vào sáng sớm.
Chiết xuất từ thân, rễ nghệ			
<ul style="list-style-type: none"> - Nguyên liệu: 20 g thân, rễ nghệ đã băm nhỏ; 200 ml nước tiểu bò; 2-3 lít nước; 8-12 ml xà phòng. - Dụng cụ: thùng. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ngâm thân, rễ nghệ đã băm nhỏ trong nước tiểu bò. - Lọc hỗn hợp. - Pha loãng dịch chiết với 2-3 lít nước, thêm xà phòng và khuấy đều. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rệp, rầy xanh. 	<ul style="list-style-type: none"> - Phun trên toàn bộ cây trồng bị sâu hại vào buổi sáng sớm hoặc chiều mát.

2. Một số lưu ý khi chuẩn bị và sử dụng chế phẩm thảo mộc

Chọn bộ phận cây không nhiễm bệnh; đảm bảo đã được phơi khô, lưu trữ trong thùng thoáng mát (không sử dụng thùng nhựa), tránh xa ánh sáng mặt trời trực tiếp và độ ẩm, không bị nhiễm nấm mốc trước khi đem ra sử dụng.

Không sử dụng các đồ dùng nghiền giã và chiết xuất trong chuẩn bị, chế biến thức ăn, đựng đồ uống và nấu ăn hay thùng chứa nước trong gia đình. Vệ sinh sạch các đồ dùng sau mỗi lần sử dụng. Không để tay, bộ phận cơ thể, mắt tiếp xúc trực tiếp với các chiết xuất dầu thô trong quá trình chuẩn bị và phun xịt. Đặt các chất chiết xuất thảo mộc xa tầm trẻ em, vật nuôi trong nhà khi ngâm qua đêm.

Thu hoạch hoa quả chín, các cây trồng đến kỳ thu hoạch trước khi phun chiết xuất thực vật. Luôn kiểm tra dung dịch chiết xuất trên một ít cây bị nhiễm sâu, bệnh trước khi phun trên quy mô lớn. Thêm xà phòng để tạo dung dịch dạng sữa.

Mặc quần áo bảo hộ trong khi chuẩn bị và phun chất chiết xuất thực vật; rửa tay sau khi tiếp xúc với các chiết xuất thực vật.

Theo Trung tâm Khuyến nông quốc gia

Quy định tiêu chí, thủ tục công nhận tiến bộ kỹ thuật

Ngày 03/5/2018, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã ban hành Thông tư số 04/2018/TT-BNNPTNT quy định *Tiêu chí, trình tự, thủ tục công nhận tiến bộ kỹ thuật về giống, sản phẩm, quy trình sản xuất, giải pháp kỹ thuật, giải pháp quản lý trong nông nghiệp.*

Theo đó, đối với tiến bộ kỹ thuật công nhận lần đầu phải đáp ứng 2 tiêu chí: có tính mới, sáng tạo, ổn định và khả năng cạnh tranh cao; đảm bảo chất lượng, giảm thiểu tác động đến môi trường, có triển vọng mở rộng sản xuất.

Đối với tiến bộ kỹ thuật tương tự tiến bộ kỹ thuật đã được công nhận phải đáp ứng các tiêu chí trên và có hiệu quả kinh tế cao hơn ít nhất 10% so với tiến bộ kỹ thuật đã được công nhận.

Hồ sơ đăng ký

Tổ chức, cá nhân có nhu cầu đăng ký công nhận tiến bộ kỹ thuật gửi 1 bộ hồ sơ trực tiếp hoặc qua đường bưu điện đến cơ quan có thẩm quyền, gồm:

- Văn bản đề nghị công nhận tiến bộ kỹ thuật;
- Báo cáo kết quả nghiên cứu tiến bộ kỹ thuật;
- Bản nhận xét có xác nhận về ứng dụng tiến bộ kỹ thuật trong sản xuất tối thiểu 3 năm của tổ chức, cá nhân.

Trong thời hạn 3 ngày làm việc kể từ ngày nhận hồ sơ, cơ quan có thẩm quyền kiểm tra và thông báo bằng văn bản cho tổ chức, cá nhân đăng ký về một trong các trường hợp: chấp nhận hồ sơ hợp lệ; yêu cầu bổ sung, hoàn thiện hồ sơ; từ chối nếu hồ sơ không hợp lệ.

Công nhận tiến bộ kỹ thuật

- Trong thời hạn 3 ngày làm việc kể từ ngày họp hội đồng, cơ quan có thẩm quyền thông báo bằng văn bản về các nội dung cần hoàn thiện (nếu có) đến tổ chức, cá nhân đăng ký.

- Trong thời hạn 30 ngày làm việc kể từ ngày nhận được thông báo, tổ chức, cá nhân đăng ký hoàn thiện hồ sơ gửi về cơ quan có thẩm quyền.

- Trong thời hạn 5 ngày làm việc kể từ ngày nhận được hồ sơ hoàn thiện, cơ quan có thẩm quyền xem xét, ban hành quyết định công nhận tiến bộ kỹ thuật. Trường hợp không công nhận tiến bộ kỹ thuật phải thông báo bằng văn bản và nêu rõ lý do cho tổ chức, cá nhân đăng ký.

- Trong thời hạn 3 ngày làm việc kể từ ngày ban hành, cơ quan có thẩm quyền đăng tải quyết định công nhận tiến bộ kỹ thuật trên cổng thông tin điện tử của đơn vị.

Theo Thông tư số 04/2018/TT-BNNPTNT